

СТАВОВИ

кривичног одељења Врховног касационог суда око спорних правних питања у вези којих није постигнута сагласност представника апелационих судова (Нови Сад - 31.03.2017. године, Београд – 06.07.2017. године, Ниш – 29.09.2017. године и Крагујевац 12.12.2017. године)

Нови Сад - 31.03.2017. године

1. Да ли након расписивања потернице за лицем према коме се води кривични поступак може наступити релативна застарелост кривичног гоњења?

Даном расписивања потернице прекида се релативна застарелост кривичног гоњења и од тог дана застарелост кривичног гоњења почиње поново да тече у складу са одредбом члана 104. став 3. и став 5. КЗ па самим тим почиње и рачунање новог рока релативне застарелости гоњења.

2. Питање је везано за однос приватне кривичне тужбе и против тужбе код кривичног дела увреда под околностима како је то образложено у конкретном случају са питањем каква је судбина противтужбе уколико је приватна к. тужба неблаговремена а противтужба благовремена као и каква ће бити одлука суда уколико једна или обе странке прецизирају на главном претресу свој оптужни акт у погледу времена извршења кривичног дела?

Противтужба је везана за приватну кривичну тужбу само у тренутку подношења а након тога противтужба има сопствену самосталност до правноснажног окончања поступка и на исход поступка по противтужби је без утицаја исход поступка по приватној кривичној тужби.

3. Да ли се окривљеном коме је изречена мера забране напуштања стана сходно одредбама ЗКП, са или без електронског надзора, може дозволити свакодневно напуштање стана ради боравка на свежем ваздуху у току трајања ове мере?

Окривљеном коме је изречена мера забране напуштања стана не може се одлуком суда дозволити свакодневно напуштање стана ради боравка у одређеном времену на свежем ваздуху у току трајања ове мере јер ниједном законском одредбом ЗКП или Закона о извршењау ванзаводских санкција и мера није предвиђено овлашћење суда да о томе одлучује, док су одредбом члана 208. ЗКП дата овлашћења суду да одреди услове самог боравка у стану и таксативно побројане ситуације када окривљени може изузетно а без одобрења суда напустити стан.

4. Уколико су испуњени услови за законску рехабилитацију по две (или више) осуда којима је осуђени раније осуђиван у смислу одредбе члана 98. став 2. тач.4) КЗ да ли се у смислу

одредбе члана 100. КЗ може дати судска рехабилитација том лицу, будући да је у време друге (односно свих осталих) осуда био осуђиван у смислу одредбе члана 98. став 1. КЗ?

Уколико су у моменту одлучивања о судској рехабилитацији, у смислу члана 100. КЗ, у погледу прве осуде испуњени услови за законску рехабилитацију из 98. став 1. и став 2. тач.4) КЗ суд ће истовремено дати судску рехабилитацију за прву и остале осуде за које су испуњени услови из члана 98. став 2. тач.4) КЗ с обзиром да се давањем рехабилитације за прву осуду осуђени има сматрати неосуђиваним лицем у смислу одредбе члана 98. став 1. КЗ.

Београд - 06.07.2017. године

1. Да ли се застарелост кривичног гоњења у ситуацији када продужено кривично дело обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ односно примена члана 61. став 5. КЗ, рачуна засебно за сваку кривично-правну радњу која улази у састав продуженог кривичног дела или пак према најтежој квалификацији?

Код продуженог кривичног дела које обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, у ситуацији када суд примењује одредбу члана 61. став 5. КЗ због чега радње извршења продуженог кривичног дела губе кривично-правну самосталност, застарелост кривичног гоњења се може ценити само у односу на кривично дело као целину према збиру износа оствареног појединачним делима и одговарајућом квалификацијом у оквиру временског периода извршења кривичног дела па до последње радње, а не посебно у односу на појединачне радње које су ушле у састав продуженог кривичног дела.

2. Како треба поступити у ситуацији када се приватном кривичном тужбом или другим оптужним актом надлежног тужиоца окривљеном не ставља на терет неки од субјективних елемената кривичног дела за које је оптужен или пак оптужни акт уопште не садржи елементе кривице?

Начелно се може рећи да уколико у чињеничном опису радње кривичног дела у оптужном акту недостају субјективни елементи, онда нема ни кривичног дела, а ствар је оцене у сваком конкретном случају да ли из чињеничног описа радње оптужења произлазе и субјективни елементи кривичног дела, посебно у вези примене члана 500. ЗКП.

3. Да ли је потребно да суд који је донео осуђујућу пресуду, донесе решење у смислу члана 278. став 1. ЗКП у ситуацији када осуђено лице на издржавању казне умре?

Законик о кривичном поступку а и Законик о извршењу кривичних санкција не прописује обавезу доношења решења о обустави извршења казне затвора у случају смрти осуђеног током издржавања казне затвора.

4. Да ли се рочиште за изрицање кривичне санкције у скраћеном поступку, у ситуацији када се ради о неком од кривичних дела из одредбе члана 150. став 1. тачка 1) Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица и када је оштећени у том кривичном поступку малолетно лице, држи пред већем у саставу који је одређен наведеном одредбом или пред судијом појединцем?

Рочиште за изрицање кривичне санкције у скраћеном поступку, у ситуацији када се ради о неком од кривичних дела из одредбе члана 150. став 1. тачка 1) Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица, када је оштећени у том кривичном поступку малолетно лице, држи се пред већем у саставу који је одређен одредбом члана 150. став 1. тачка 1) наведеног Закона, а не пред судијом појединцем.

5. Да ли је прекорачена оптужба тиме што је суд у изреци пресуде изоставио недоказану радњу продаја опојне дроге чиме је отклоњен основ теже правне квалификације кривичног дела по члану 246. став 1. КЗ и прихватањем одбране окривљеног да је опојну дрогу држао за сопствену употребу у чињенични опис кривичног дела у изреци пресуде унео елементе кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ који нису били садржани у оптужници јавног тужиоца?

Оптужба није прекорачена тиме што је суд у изреци пресуде изоставио недоказану радњу неовлашћено држање опојне дроге ради даље продаје и отклонио основ теже правне квалификације из члана 246. став 1. КЗ, а прихватањем одбране окривљеног да је опојну дрогу неовлашћено држао за сопствену употребу у чињенични опис кривичног дела у изреци пресуде унео овај елемент кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ који није био садржан у оптужници јавног тужиоца.

Ниш - 29.09.2017. године

1. Да ли трошкови који настану код основног јавног тужилаштва у поступку прикупљања доказних радњи за кривична дела за која се спроводи скраћени поступак, односно трошкови који настану пре доношење наредбе о спровођењу истраге у редовном поступку, спадају у трошкове кривичног поступка (први део питања), ко ће их сносити и да ли браниоци по службеној дужности имају право на трошкове, с обзиром да у тој фази није покренут кривични поступак, у смислу чл.7. ЗКП (други део питања)?

Трошкови који настану код основног јавног тужилаштва у поступку предузимања доказних радњи за кривична дела за која се спроводи скраћени поступак, односно трошкови који настану пре доношење наредбе о спровођењу истраге у редовном поступку, представљају трошкове поступка од његовог покретања до његовог завршетка сходно одредби чл. 261. ЗКП.

Уколико након окончања доказних радњи у скраћеном поступку или истраге у редовном поступку буде поднет оптужни акт, онда ће о наведеним трошковима заједно са трошковима који настану у поступку пред судом у зависности од исхода поступка одлучити суд ко ће сносити наведене трошкове.

У случају да након окончања доказних радњи или завршене истраге не дође до даљег процесуирања, подношење оптужбе надлежном суду, онда ће ове трошкове сносити надлежан орган поступка пред којим су настали, односно јавно тужилаштво.

Браниоци постављени по службеној дужности увек имају право на накнаду трошкова, награду и нужне издатке, који падају на терет органа поступка који га је одредио у било којој фази поступка.

2. Да ли за кривична дела учињена из користољубља у смислу одредбе чл. 48. став 2. КЗ, новчана казна као споредна може изрећи и када суд учиниоцу кривичног дела изрекне условну осуду?

За кривична дела учињена из користољубља у смислу чл. 48. став 2. КЗ, новчана казна као споредна може се изрећи и кад суд учиниоцу кривичног дела изрекне условну осуду.

3. Да ли је на застарелост кривичног гоњења од утицаја околност што је ОЈТ након наступања застарелости кривичног гоњења за кривично дело из надлежности основног суда, које је било предмет оптужбе, у завршној речи изменио оптужни акт, па је ставио окривљеном на терет теже кривично дело са дужим роком застарелости, а које дело је из надлежности вишег суда, па је ВЈТ поднео нову оптужницу вишем суду која се односи на исти догађај?

Након наступања застарелости кривичног гоњења за кривично дело из надлежности основног суда који је био предмет оптужбе суд је дужан да обустави поступак или донесе пресуду којом се оптужба одбија у зависности у којој фази поступка је застарелост наступила, јер је застарелост кривичног гоњења околност која трајно искључује кривично гоњење, па је без утицаја околност што је јавни тужилац након наступање застарелости кривичног гоњења у завршној речи изменио оптужни акт и ставио на терет окривљеном теже кривично дело са дужим роком застарелости а из надлежности вишег суда.

4. а) Да ли је суд (било који, па и другостепени) овлашћен да мишљење вештака замени својим мишљењем?

б) Да ли суд оцењујући налаз и мишљење вештака може да не прихвати измењене налазе и мишљења са образложењем да су исти у супротности са основним налазом и мишљењем?

а) Суд није овлашћен да мишљење вештака замени својим мишљењем, јер се ради о чињеницама за чије је утврђење и оцену у поступку потребно стручно знање.

б) Оцењујући налаз и мишљење вештака суд није овлашћен да не прихвати измењен налаз и мишљење са образложењем да је исти у супротности са основним налазом и

мишљењем, јер налаз вештака било основни или допунски представља једну јединствену целину, па уколико је исти у одређеним деловима контрадикторан и уколико наведене недостатке вештак не отклони пред судом, суд ће одредити ново вештачење да би се евентуално та чињеница разјаснила.

5. Да ли је жалба оштећеног изјављена против одлуке којом се оштећени ради остваривања имовинскоправног захтева у целини упућује на парнични поступак, дозвољена и уколико јесте да ли наведено подразумева да се свака одлука суда о имовинскоправном захтеву сматра досуђеним имовинскоправним захтевом у смислу одредбе чл. 433. став 4. ЗКП?

Није дозвољена жалба оштећеног против одлуке којим је оштећени ради остваривања имовинскоправног захтева у целисти упућен на парницу, пошто је жалба оштећеног дозвољена у смислу чл. 433. став 4. ЗКП само против одлуке суда у ситуацији када је оштећеном досуђен имовинскоправни захтев, будући да одлука о упућивању на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева не представља и досуђивање имовинскоправног захтева.

6. Да ли истовремено могу да егзистирају две или више условних осуда, с обзиром на одредбу чл. 68. став 2. КЗ?

Две или више условних осуда не могу истовремено да егзистирају. Одредба члана 67. став 4. КЗ не може се одвојено посматрати од одредбе члана 67. став 5. КЗ, која суштински уређује поступак када суд нађе да за нова кривична дела треба изрећи нову условну осуду, без обзира што одредба члана 68. став 2. КЗ, упућује само на одредбу члана 67. став 4. КЗ.

7. Да ли се раније осуђиваност окривљеног сходно члану 54. КЗ цени у односу на време извршења кривичног дела или у односу на моменат доношења пресуде?

Ранија осуђиваност окривљеног у смислу ранијег живота учиниоца (законска формулација из члана 54. КЗ) сходно члану 54 КЗ, цени се у односу на време извршење кривичног дела, а не у односу на моменат доношења пресуде. Међутим, наведена чињеница, ранија осуђеност окривљеног може бити цењена у тренутку доношења пресуде у смислу члана 54. КЗ, само као држање окривљеног после учињеног кривичног дела.

Крагујевац - 12.12.2017. године

1. Да ли је апелациони суд, у фази тужилачке истраге, надлежан да одлучи о жалби против решења јавног тужиоца којим се одбија захтев за изузеће заменика јавног тужиоца, сходно одредби члана 42. став 1. у вези одредбе члана 41. став 5. ЗКП?

За одлучивање, у фази тужилачке истраге, о жалби против решења јавног тужиоца којим се одбија захтев за изузеће заменика јавног тужиоца, надлежан је судија за претходни поступак.